

«Η πραγματική ελευθερία βρίσκεται μέσα στην ψυχή».

Σε κάθε ιστορική περίοδο η ελευθερία αποτέλεσε φυσική επιδίωξη των ανθρώπων, ενδόμυχη επιταγή και έμφυτο πόθο για την αποδέσμευσή τους από κάθε είδους εξαναγκασμούς. Αυτή η ελευθερία, έχει διατυπωθεί σαν έλλειψη σωματικής και πνευματικής καταπίεσης, σαν ανεξαρτητοποίηση του ατόμου από κάθε ξένη βούληση και σαν τη δυνατότητά του, να ενεργεί κατά τη δική του θέληση. Αναντίλεκτα, το ελιξίριο της ευζωίας, το οποίο βασίζεται στον πολυδιάστατο όρο «ελευθερία», έχει να προσφέρει πολλά στον άνθρωπο για την ψυχική του ισορροπία. Ωστόσο, η υπέρβαση των ορίων αυτού του τύπου ανεξαρτησίας από κάποιον μπορεί πολλές φορές να κατακτήσει τον άλλον.

Στην νεότερη εποχή, στην οποία ζούμε, έχουν κατοχυρωθεί πολλές από τις δυνατότητες του ανθρώπου, όπως η απεριόριστη χρήση τεχνολογικών επιτευγμάτων, η αύξηση επαγγελμάτων με την επερχόμενη οικονομική άνοδο, καθώς και πολλά από τα δικαιώματα του, όπως είναι η πολυφωνία. Και αυτήν όμως την σχετική ελευθερία, που μπορεί να κατακτήσει ο άνθρωπος, την φαλκιδεύουν και την περιορίζουν πολλοί και ποικίλοι παράγοντες. Είναι πασιδήλο, ότι ο μηχανιστικός τρόπος ζωής έχει συμβάλλει στη δημιουργία ενός νέου κόσμου, ανελεύθερου. Ο άνθρωπος αποθέωσε την τεχνολογία, αποχωνώθηκε από αυτή και πήρε τη μορφή “υπηκόου”. Αυτόματα, δεσμεύτηκε με αυτήν, εξαρτήθηκε και την συμπεριέβαλε στην καθημερινή του ζωή. Γενικότερα, οι κοινωνικές συναναστροφές μειώνονται όλο και περισσότερο, αφού οι χρήστες των μηχανών εμβυθίζονται στον μοντελοποιημένο κόσμο της εικονικής αυτής πραγματικότητας. Αναπόδραστα, η εποχή της μηχανοκρατίας απαιτεί μόχθο για την εξασφάλιση αγαθών, απαραίτητων για την επιβίωση των εργαζόμενων και των οικογενειών τους. Οι αμοιβές τους, όμως, δεν αποτελούν μόνο προϋπόθεση για το απόκτημα των βασικών τους αναγκών, αλλά και για τον καταναλωτικό τους ευδαιμονισμό. Ως αποτέλεσμα αυτού, ο άνθρωπος χάνει την ελευθερία σκέψης του, δε διαλογίζεται και γίνεται συμπλεγματικός. Έτσι, ως αλλοτριωμένος ζει σε ένα κλίμα πλήξης, πλήρους κορεσμού και άγχους.

Εφόσον, λοιπόν, οι ρυθμοί και οι απαιτήσεις της κοινωνίας συνεχώς αυξάνονται, οι άνθρωποι έχουν ανάγκη να ζήσουν ανεξάρτητα χωρίς την καταπίεση των δεσμών που εισάγει αυτός ο κόσμος. Έτσι την πραγματική ελευθερία, αφού δεν τη βρίσκουν σωματικά, αλλά ούτε και στη λογική, τη συναντούν στην ψυχή. Η ψυχή δηλώνει την ύστατη ένδειξη της ζωής στο σώμα, η οποία γίνεται αισθητή. Εκεί ο άνθρωπος απελευθερώνεται πραγματικά, αποδεσμεύεται και βρίσκεται σε έναν κόσμο όπου εξαφανίζεται το “πρέπει” και το “μη” και κινητήριος δύναμη είναι το πνεύμα και η ελευθερία που κρύβεται σε αυτό. Χαρακτηριστικό πλεονέκτημα της ανθρώπινης ψυχής είναι το γεγονός ότι παραμένει αναλλοίωτη και αθάνατη στο πέρασμα των χρόνων παρά την οποιαδήποτε φθορά που υφίσταται το εξωτερικό περίβλημα του ανθρώπινου σώματος. Κανείς δεν μπορεί να εισβάλει σε αυτή και να διαπεράσει τον ιδεατό κόσμο που πλάθεται μέσα της. Εκεί κυριαρχεί η απόλυτη ελευθερία, η αποθέωση καθώς ο άνθρωπος φτάνει σε έναν κόσμο αποκλειστικά δικό του, που ο ίδιος δημιούργησε συνδυάζοντας το πνεύμα και τη φαντασία.

«Τι πολιτισμός είναι αυτός, όταν στενεύει η ψυχή του ανθρώπου;»

Ο πολιτισμός δημιουργήθηκε από τα αρχαία χρόνια και στην ιστορία ξεδιπλώνονται χιλιάδες σελίδες αμέτρητων λαών που ο καθένας με τον δικό του τρόπο στιγμάτισε και επηρέασε σε διαφορετικό βαθμό τη ανθρωπότητα. Κάθε

εθνότητα έχει δημιουργήσει διαφορετικό πολιτισμό βασιζόμενη στον καθημερινό τρόπο ζωής, με αποτέλεσμα αυτός να καταγραφεί επίσημα και να αποτελέσει πλέον μέρος της παράδοσης. Αυτή όμως η διαφορετικότητα ανάμεσα στις κουλτούρες, αποτελεί αφορμή διχασμού μεταξύ των ανθρώπων. Πιθανώς, μερικοί να θεωρούν προσβλητικές, εξωπραγματικές και ίσως υποδεέστερες τις συνήθειες άλλων ανθρώπων. Επιπλέον, ιδιαίτερα στις μέρες μας, όπου η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας και ταυτοχρόνως οι συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις του σύγχρονου κόσμου, αποτελούν μόνο ελάχιστα από τα παραδείγματα της νέας νοοτροπίας, τότε θα μπορούσαμε άνετα να μιλήσουμε για κατάχρησή του.

Οι πολίτες της σύγχρονης κοινωνίας τείνουν να ενδιαφέρονται περισσότερο για θέματα και καταστάσεις που στην πραγματικότητα δεν έχουν ουσία ούτε νόημα απασχόλησης. Καταπιάνονται από αυτά και ξεχνούν να πληροφορηθούν για τα τρέχοντα ζητήματα που προβληματίζουν τον κόσμο σε παγκόσμιο επίπεδο. Έτσι, μέσα από τη μη ουσιαστική επαφή τους με αυτά τα προβλήματα, δεν αποκτούν ολοκληρωμένη άποψη για την κοινωνία. Με αυτό τον τρόπο επιδίδονται σε λανθασμένη συμπεριφορά προς άτομα άλλων θρησκειών και νοοτροπιών, χωρίς να κατανοούν τη διαφορετικότητά τους από τους ίδιους. Αυτή η έκφραση του πολιτισμού, μπορεί να αποδειχθεί μοιραία, καθώς αντί να ενώνει του ανθρώπους, τους αποξενώνει μεταξύ τους

Επίσης, πληθώρα ανθρώπων συνηθίζουν να διαχειρίζονται λανθασμένα τον πολιτισμό που κατέχουν. Αρχικά, δεν αντιλαμβάνονται τη χρησιμότητα των πολιτιστικών επιτευγμάτων και πολλές φορές τους ασκούν λανθασμένη χρήση. Η αλαζονική αυτή συμπεριφορά τους, οδηγεί τις περισσότερες φορές σε βίαιες αντιδράσεις εις βάρος των άλλων, οι οποίες διαταράσσουν την εύρυθμη λειτουργία της πολιτείας και φέρνουν τους συνανθρώπους τους σε δυσχεραίνουσα θέση, προσβάλλοντας την προσωπικότητά τους, τη νοημοσύνη τους και τις πολιτισμικές τους καταβολές.

Θα συμπεραίναμε, λοιπόν, πως όλοι μας θα πρέπει να ενημερωνόμαστε καθημερινά για τα επίσημα κοινωνικά προβλήματα, ώστε να κατέχουμε ενεργή θέση σε αυτά και να επιστρατεύουμε τις δυνάμεις μας για την επίλυσή τους. Με αυτόν τον τρόπο θα αποκτούμε ολοκληρωμένη εικόνα για τον σύγχρονο πολιτισμό. Επιπλέον, η λογισμένη χρήση των πολιτιστικών επιτευγμάτων θα οδηγήσει σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες με ορθή σκέψη και πράξη.

«Η ψυχή αισθάνεται όσα δεν μπορούν να δουν τα μάτια και να ακούσουν τα αυτιά.»

Η ψυχή του ανθρώπου, έχει κατασκευαστεί έτσι, ώστε να βρίσκεται συγχρόνως σε κάθε κύτταρο του σώματός του, να αντιλαμβάνεται και να εκτελεί τα εσωτερικά του καθήκοντα, όποτε υπάρχει ανάγκη. Η ψυχή δεν έχει υλική υπόσταση, παρ' όλα αυτά μπορεί να αισθανθεί τα πάντα, ίσως και περισσότερα από αυτά που εμείς οι ίδιοι μπορούμε, χρησιμοποιώντας ταυτόχρονα και τις πέντε αισθήσεις σε άψογο συνδυασμό. Παραμένει άτρωτη, αναλλοίωτη και αθάνατη καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του ατόμου. Πολλοί αμφισβητούν την ύπαρξή της, όμως, στην ουσία, χωρίς αυτήν κανείς δεν θα μπορούσε να καταφύγει κάπου, όπου να μπορεί ελεύθερα να κάνει σκέψεις, να προβληματιστεί και να απολαύσει τις χαρές της ζωής, χωρίς τα

δεσμά της λογικής να μαστιγώνουν τους συλλογισμούς του και να επιβραδύνουν την απόλαυση αυτή.

Στην ουσία, μέσα στην ψυχή, αντικατοπτρίζεται ο πραγματικός εαυτός ενός ανθρώπου, τον οποίο μόνο ο ίδιος κατανοεί και γνωρίζει πραγματικά και οι υπόλοιποι αγνοούν ή απλά δεν μπορούν να ανακαλύψουν. Οτιδήποτε εκείνος βλέπει ή ακούει, περνά αυτόματα μέσα του και έτσι καταλήγει να φυλάσσεται στο πιο απόκρυφο και ασφαλές σημείο όπου κανείς δεν μπορεί να ανακαλύψει και γι' αυτό θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ο πιο έμπιστος «φίλος» στον οποίο θα μπορούσε κάποιος να καταφύγει. Ο καθένας μπορεί μέσω αυτής να αφογκραστεί τους πόνους και τις επιθυμίες που βρίσκονται βαθιά μέσα του και έτσι, η όλη διαδικασία να καταλήξει σε ένα θετικό αποτέλεσμα αυτοκατανόησης και αυτοβελτίωσης. Επιπλέον, αυτό το είδος άυλης ύπαρξης που κατοικεί στα έγκατα του ανθρώπινου σώματος, πολλές φορές κάνει προβλέψεις σύμφωνα με τις πληροφορίες και τα δεδομένα που καθημερινά συλλέγει και κατόπιν αυτά εισέρχονται στο υποσυνείδητο του εγκεφάλου και ενδεχομένως πραγματοποιούνται.

Η ανθρώπινη ψυχή κατανοεί και αντιλαμβάνεται πολλά περισσότερα από αυτά που εμείς πράττουμε και αισθανόμαστε, ενώ σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, αυτή είναι η ειδοποιός διαφορά ανάμεσα στον άνθρωπο και τα υπόλοιπα έμβια όντα του πλανήτη. Εξάλλου, η ουσία από την οποία αποτελείται είναι διαφορετική από κάθε άλλη ουσία και αυτό είναι που την κάνει ξεχωριστή. Τέλος, θα μπορούσε κανείς να την θεωρήσει ως ένα μέσο που ενώνει τον εξωτερικό με τον εσωτερικό και πνευματικό κόσμο ενός ανθρώπου και σε αυτήν οφείλονται όλες οι πνευματικές λειτουργίες που μας κάνουν ανώτερους.

Παπανικολάου Αιμιλία, Γ'1